

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2013/2014**

**HISTORIA
POZIOM ROZSZERZONY**

**ROZWIĄZANIA ZADAŃ
I SCHEMAT PUNKTOWANIA**

MAJ 2014

Część I

Zadanie 1. (0–1)

Obszar standardów	Opis wymagań
Korzystanie z informacji	Korzystanie ze źródła kartograficznego – rozpoznanie starożytnego miasta i uzasadnienie odpowiedzi (II 7 P)

Poprawna odpowiedź:

Babilon

Przykłady poprawnego uzasadnienia:

- W Babilonie znajdowały się wiszące ogrody [jeden z siedmiu *cudów świata starożytnego*], które zaznaczono na planie.
- Na planie zaznaczono bramę Isztar, jeden z charakterystycznych obiektów miasta.
- Babilon położony był nad rzeką Euftrat, który zaznaczono na planie.

1 p. – za rozpoznanie miasta i prawidłowe uzasadnienie

0 p. – za rozpoznanie miasta bez uzasadnienia lub błędną odpowiedź, lub brak odpowiedzi

Zadanie 2. (0–1)

Tworzenie informacji	Porównanie zjawisk społecznych w dwóch epokach (III 1 P)
----------------------	--

Przykłady poprawnych cech:

- Brak kryteriów formalno-prawnych przynależności do tych grup.
- Posiadanie majątku.
- Dominacja nad pozostałymi członkami stanów.

1 p. – za podanie dwóch prawidłowych cech

0 p. – za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 3. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wykorzystanie informacji do wyjaśnienia zjawiska (II 1 R)
--------------------------	---

Przykłady poprawnej odpowiedzi:

- Reakcja ludu rzymskiego świadczyła o braku akceptacji dla zaprowadzenia jedynowładztwa (monarchii) w Rzymie.
- Reakcja ludu rzymskiego świadczyła o jego przywiązaniu do ustroju republikańskiego.

1 p. – za poprawne wyjaśnienie

0 p. – za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 4. (0–2)

Korzystanie z informacji	Wyszukanie i interpretacja informacji zawartych w przekazie ikonograficznym (II 1 R)
--------------------------	--

Przykład poprawnej odpowiedzi:

1 Cesarz Konstantyn trzyma w dłoniach model miasta – Konstantynopola, ponieważ na polecenie tego władcy zostały wzniesione mury miejskie Konstantynopola.

2 Cesarz Justynian trzyma w dłoniach model Hagia Sophia, gdyż on był fundatorem tego kościoła (świątyni).

2 p. – za dwa rozpoznane elementy mozaiki wraz z prawidłowymi wyjaśnieniami

1 p. – za jeden rozpoznany element mozaiki wraz z prawidłowym wyjaśnieniem

0 p. – za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 5. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość czasu panowania władców (I 6–7)
-------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

1. Bolesław Śmiały
2. Władysław Jagiełło

1 p. – za podanie dwóch właściwych władców

0 p. – za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź, lub brak odpowiedzi

Zadanie 6. (0–1)

Korzystanie informacji	Analiza różnorodnych źródeł zgodnie z wymogami warsztatu historycznego w celu wyjaśnienia problemu (II 1 R)
------------------------	---

Przykłady poprawnej odpowiedzi:

Następstwo – przykładowe sformułowania:

- reakcja pogańska lub
- bunt przeciwko Kościołowi i wierze chrześcijańskiej

Argumentacja powinna uwzględniać elementy na obrazie, które ilustrują bunt przeciwko Kościołowi i wierze chrześcijańskiej w okresie kryzysu monarchii wczesnopiastowskiej, np.:

- kapłana przygniecionego złamanym krzyżem
- lub
- kielich z rozsypanymi hostiami.

1 p. – za podanie poprawnego następstwa i sformułowanie odpowiedniej argumentacji

0 p. – za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 7. (0–1)

Korzystanie z informacji	Uogólnienie informacji z mapy (II 5 P)
--------------------------	--

Przykłady poprawnej odpowiedzi:

- Straty terytorialne Imperium Osmańskiego w latach 1683–1799
- Zmiany terytorialne Imperium Osmańskiego od końca XVII do końca XVIII w.

1 p. – za sformułowanie właściwego tytułu mapy, który uwzględnia trzy elementy: temat, miejsce, czas

0 p. – za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 8. (0–2)

Korzystanie z informacji	Korzystanie ze źródła genealogicznego (II 7 P)
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

1. Maria Leszczyńska
2. Maria Józefa Wettyn

2 p. – za wskazanie dwóch właściwych postaci

1 p. – za wskazanie jednej właściwej postaci

0 p. – za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 9. (0–1)

Tworzenie informacji	Sformułowanie oceny polityki Napoleona zawartej w źródle i uzasadnienie odpowiedzi (III 2–3 P)
----------------------	--

Przykłady poprawnej odpowiedzi:

- Autor wiersza negatywnie ocenia Napoleona. Uważa, że Napoleon składał obietnice poparcia dla sprawy polskiej tylko w celu pozyskania ofiarności żołnierzy.
- Autor wiersza daje przykłady ofiarnej walki żołnierzy polskich u boku Napoleona i jednocześnie stwierdza, że Napoleon oszukuje Polaków, obiecując wskreszenie Polski.

1 p. – za właściwą ocenę i dobre uzasadnienie

0 p. – za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 10. (0–2)

Korzystanie z informacji	Uogólnianie informacji w celu rozpoznania ugrupowania politycznego i dobór argumentów uzasadniających odpowiedź (II 5 P)
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

Nazwa ugrupowania: Hotel Lambert

Przykładowe uzasadnienia:

- Obawa przed wybuchem ruchów o charakterze społecznym, którą wyraża autor tekstu, była charakterystyczna dla tego ugrupowania.
- Autor wskazuje, że dobrobyt społeczeństwa jest sposobem na zapobieżenie wybuchowi rewolucji.

2 p. – za podanie nazwy ugrupowania i prawidłowe uzasadnienie

1 p. – za podanie nazwy ugrupowania

0 p. – za uzasadnienie bez podania prawidłowej nazwy ugrupowania, za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 11. (0–2)

A. (0–1)

Korzystanie z informacji	Odczytanie informacji ze źródła statystycznego (II 4 P)
--------------------------	---

Przykłady poprawnej odpowiedzi:

- Bawełna amerykańska dominowała w imporcie tego surowca do Anglii w pierwszej połowie XIX w.
- Niemal cały import bawełny do Anglii stanowiła bawełna amerykańska.

1 p. – za sformułowanie poprawnego wniosku

0 p. – za błędny wniosek lub brak odpowiedzi

B. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość przyczyn zjawiska gospodarczego (I 4)
-------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

wojna secesyjna

1 p. – za podanie prawidłowej nazwy wydarzenia

0 p. – za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 12. (0–1)

Korzystanie z informacji	Uogólnienie informacji w celu rozpoznania wydarzenia i określenia postawy autora źródła (II 5 P)
--------------------------	--

Przykłady poprawnej odpowiedzi:

- Nazwa wydarzenia – przewrót majowy.
Józef Piłsudski nie potępiał żołnierzy walczących po przeciwnej stronie.
- Nazwa wydarzenia – przewrót majowy.
Józef Piłsudski proponował współpracę żołnierzom walczącym po stronie rządowej.

1 p. – za podanie nazwy wydarzenia oraz prawidłowe określenie stosunku Marszałka do uczestników wydarzenia

0 p. – za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 13. (0–1)

Korzystanie z informacji	Analiza różnorodnych źródeł zgodnie z wymogami warsztatu historycznego w celu wyjaśnienia problemu (II 1 R)
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Zadanie: zdobycie Monte Cassino

Wyjaśnienie: żołnierze polscy – dzięki włączeniu się do walki z Niemcami na froncie włoskim – przekreślili zarzut stawiany przez *propagandę sowiecką* o rzekomym unikaniu walk przez Polaków. Dzięki bohaterstwu Polaków alianci przełamali linię Gustawa i pokonali Niemców we Włoszech.

1 p. – za podanie wydarzenia i właściwe wyjaśnienie

0 p. – za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź, lub brak odpowiedzi

Zadanie 14. (0–1)

Korzystanie z informacji	Znajomość czasu wydarzenia i dobór argumentów uzasadniających odpowiedź (II 7 P)
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

3. 1941

Przykładowe uzasadnienie:

- Jest to rok przystąpienia Japonii do II wojny światowej – na plakacie widać Japończyka, który zadaje cios amerykańskiej flocie.
- Jest to rok ataku Japończyków na Pearl Harbour. Na plakacie japoński samuraj zadaje cios amerykańskiemu okrętowi i niszczy go.

1 p. – za wskazanie poprawnej odpowiedzi i uzasadnienie wyboru

0 p. – za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź, lub brak odpowiedzi

Zadanie 15. (0–2)

Korzystanie z informacji	Analiza źródła ikonograficznego zgodnie z wymogami warsztatu historycznego (II 1 R)
--------------------------	---

Przykłady poprawnych odpowiedzi:

- Nadawcą jest August Emil Fieldorf pseudonim „Nil” – generał AK represjonowany przez stalinowskie władze i stracony w 1953 r.
- Kartka została nadana z Warszawy – Mokotowa, z ulicy Rakowieckiej – znajdowało się tam więzienie, w którym przebywał gen. „Nil”.
- Na kartce pocztowej są naklejone znaczki z podobizną [Bolesława] Bieruta przywódcy polskich komunistów.
- Napis na kartce pocztowej – *Każda tona węgla....* jest utrzymany w stylistyce typowej dla okresu stalinowskiego i polityki zimnowojennej.

2 p. – za wskazanie dwóch argumentów (jednego – dotyczącego strony formalnej kartki i drugiego – odnoszącego się do nadawcy) oraz wykazanie związku podanych argumentów z okresem stalinizmu

1 p. – za wskazanie tylko jednego argumentu zgodnie z kryterium podanym w poleceniu i wykazanie związku z okresem stalinizmu

1 p. – za wskazanie dwóch argumentów odnoszących się do tej samej kategorii i wykazanie ich związku z okresem stalinizmu

0 p. – za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź, lub brak odpowiedzi

Część II

Zadanie 16. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wyjaśnienie związków między zjawiskami (II 2 R)
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Hazdrubal po zakończeniu wojny stałby się uczestnikiem tryumfu zwycięskiego wodza – Scypiona. Żona Hazdrubala, uznając tę ceremonię za hańbiącą dla pokonanego, wspomniała o niej, bo chciała w ten sposób wyrazić oburzenie postawą męża.

1 p. – za odpowiedź z uwzględnieniem informacji o tryumfie – uroczystości hańbiącej dla pokonanego wodza.

0 p. – za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź, lub brak odpowiedzi

Zadanie 17. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wykorzystanie informacji do wyjaśnienia procesu (II 1 R)
--------------------------	--

Przykłady poprawnej odpowiedzi:

- Dzięki nadaniu obywatelstwa mieszkańcy prowincji czuli się „Rzymianami”, współgospodarzami państwa.
- W całym imperium obowiązywało to samo prawo, co powodowało, że mieszkańcy prowincji nie czuli się dyskryminowani, byli wobec tego przychylni Rzymianom.

1 p. – za prawidłowe wyjaśnienie

0 p. – za niepełną, błędną odpowiedź, lub brak odpowiedzi

Zadanie 18. (0–2)

A. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wyszukanie informacji w tekście (II 1 R)
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

- Utworzenie Związku Pruskiego, czyli pokojowa metoda dochodzenia sprawiedliwości przez mieszkańców Pomorza.
- Rozpoczęcie powstanie, czyli walka zbrojna.

1 p. – za podanie dwóch form oporu ludności, wskazanie pokojowej i zbrojnej formy oporu

0 p. – za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

B. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość skutków wydarzenia (I 5)
-------------------------	------------------------------------

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Król zdecydował o włączeniu Prus do Królestwa Polskiego, ponieważ ziemie te leżały wówczas w granicach państwa krzyżackiego konsekwencją decyzji o inkorporacji był wybuch wojny z Krzyżakami.

1 p. – za podanie decyzji króla i wyjaśnienie jej konsekwencji

0 p. – za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 19. (0–2)

Tworzenie informacji	Wyciąganie wniosków z porównania informacji i uzasadnienie stanowiska (III 1 R)
----------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Nadzieje szlachty nie spełniły się, tak w polityce wewnętrznej, jak i w polityce zagranicznej.

Uzasadnienie:

- Karol Gustaw dążył do wzmocnienia władzy, nastawał na wolność szlachecką, np. zapowiadał kary za niestawienie się szlachty na elekcję i na koronację.
- W 1656 r. Karol Gustaw planował rozbiór Polski z udziałem Chmielnickiego i Moskwy, co przekreślało możliwość odzyskania utraconych ziem na wschodzie.

2 p. – za zajęcie stanowiska i dwa poprawne argumenty uzasadnienia

1 p. – za zajęcie stanowiska i jeden poprawny argument uzasadnienia

0 p. – za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź, lub brak odpowiedzi

Zadanie 20. (0–1)

Korzystanie z informacji	Formułowanie opinii i jej uzasadnianie (III 2–3 P)
--------------------------	--

Przykłady poprawnej odpowiedzi:

- Mogło mieć wpływ. W tekście aktu konfederacji jest mowa o pustoszeniu kościołów przez najeźdźcę, a atak przedstawiony na obrazie dotyczy obrony klasztoru paulinów na Jasnej Górze przed Szwedami.
- Mogło mieć wpływ. Jasna Góra broniła się od 18 listopada do 27 grudnia, a akt konfederacji podpisano 29 grudnia.

1 p. – za zajęcie stanowiska i poprawne uzasadnienie

0 p. – za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 21. (0–2)

Korzystanie z informacji	Wyszukanie i interpretacja informacji zawartych w przekazie ikonograficznym (II 1 R)
--------------------------	--

Zdający w wyjaśnieniu może zwrócić uwagę na:

- postać Adama Ponińskiego ukazaną na tle portretu carycy Katarzyny II – symbol zależności od tej władczyni,
- monetę u stóp Adama Ponińskiego – zdrajcy, który pobierał pensję od carycy Katarzyny II [nawiązanie do judaszowych srebrników],
- rozkazujący gest Adama Ponińskiego, który nakazuje usunięcie protestującego Tadeusza Rejtana,
- osoby towarzyszące na obrazie Adamowi Ponińskiemu – Szczesny Potocki i Franciszek Ksawery Branicki – późniejsi targowiczanie, co służy wskazaniu osób odpowiedzialnych za upadek ojczyzny.

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Jan Matejko przedstawił Adama Ponińskiego na tle portretu carycy Katarzyny II oraz w otoczeniu innych magnatów: Szczęsnego Potockiego i Franciszka Branickiego. Poniński był zdrajcą zależnym od władczyni Katarzyny II, od której pobierał pensję, podobnie jak przedstawieni na obrazie współtwórcy konfederacji targowickiej z 1792 r.

2 p. – za poprawne wyjaśnienie z uwzględnieniem co najmniej dwóch elementów obrazu

1 p. – za poprawne wyjaśnienie z uwzględnieniem jednego elementu obrazu

0 p. – za niepełną odpowiedź, błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 22. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wyszukanie i interpretacja informacji zawartych w źródle zgodnie z wymogami warsztatu historycznego (II 1 R)
--------------------------	--

Przykłady poprawnej odpowiedzi:

- Wydarzenia, o których pisze Kościuszko, spotkały się z jego uznaniem, gdyż wynikały z samodzielnej inicjatywy mieszkańców Warszawy.
- Wydarzenia, o których pisze Kościuszko, spotkały się z jego uznaniem, gdyż dzięki utworzeniu rządu działania miały charakter uporządkowany.

1 p. – za poprawne wyjaśnienie

0 p. – za błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Część III

Zadanie 23. (0–20)

Wiadomości i rozumienie Korzystanie z informacji Tworzenie informacji	Pisanie własnego tekstu na podany temat (I–III R)
--	---

Ocenianie zadania rozszerzonej odpowiedzi z historii polega na przyporządkowaniu wypracowania do jednego z czterech poziomów. Wypracowanie, które nie spełnia wymogów poziomu I, jest oceniane na 0 punktów.

Zdający otrzymuje za zadanie rozszerzonej odpowiedzi maksymalnie 20 punktów, jeżeli napisał wyczerpującą, logiczną i spójną pracę, poprawną pod względem merytorycznym i językowym.

Istotne znaczenie ma poprawność informacji podanych przez zdającego w wypracowaniu. Zamieszczenie informacji niezwiązanych z tematem wpływa na obniżenie punktacji. Jeżeli w pracy zostały zawarte informacje świadczące o zupełnym braku zrozumienia omawianego tematu to wypracowanie oceniane jest na 0 punktów.

Temat I

***Bić się czy nie bić?* Scharakteryzuj i oceń postawy Polaków wobec zaborców w XIX wieku.**

Poziom IV (16–20 p.)

Zdający:

- przedstawił wszechstronnie zagadnienie, wyjaśniając różnicę między romantyczną i pozytywistyczną wizją walki o niepodległość,
- wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty: polityczne, militarne, gospodarcze, społeczne, kulturowe oraz powiązania pomiędzy nimi,
- świadomie odniósł się do historiografii i oceny historyków (np. Stefana Kieniewicza, Jerzego Łojka) lub publicystów (np. Tomasza Łubieńskiego), a także zwrócił uwagę na twórczość pisarzy, poetów, malarzy podejmujących zawarty w temacie problem (np. Adam Mickiewicz, Jan Matejko, Artur Grottger, Jacek Malczewski, Jacek Kaczmarski),
- sformułował wnioski oraz podsumował rozważania.

Poziom III (11–15 p.)

Zdający:

- przedstawił zagadnienie w syntetycznej formie, dokonawszy trafnej i celowej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, posługując się ze zrozumieniem terminologią historyczną,
- przedstawił zagadnienie w ujęciu dynamicznym; dostrzegł złożoność zjawisk historycznych, podejmując próbę ukazania różnych ich aspektów, np. politycznych, militarnych, gospodarczych, społecznych, kulturowych, oraz związków między nimi, np. wpływ klęski Rosji w wojnie krymskiej na zmianę polityki caratu wobec Polaków, wpływ poziomu cywilizacyjnego w poszczególnych zaborach na postawy społeczeństwa,

- zaproponował cezury wewnętrzne w opisywanym zagadnieniu, np. dążenia niepodległościowe Polaków przed i po powstaniu styczniowym,
- wykazał się znajomością dokonań takich postaci, np.: Franciszek Ksawery Drucki-Lubecki, Józef Chłopicki, Aleksander Wielopolski, Romuald Traugutt, Aleksander Świętochowski, Michał Drzymała,
- sformułował wnioski i podjął próbę oceny.

Poziom II (6–10 p.)

Zdający:

- przedstawił w ujęciu statycznym faktografię związaną z tematem, właściwie określając ramy chronologiczne i zakres terytorialny zagadnienia,
- opisał niektóre przyczyny i skutki przedstawianego zagadnienia, np. wpływ decyzji o brance na wybuch powstania styczniowego, wpływ klęski powstania styczniowego na zmiany postaw Polaków wobec walki o niepodległość,
- prawidłowo użył i zastosował terminologię historyczną, np. noc paskiewiczowska, autonomia galicyjska, szkoła krakowska, stańczycy, uwłaszczenie,
- podjął próbę sformułowania wniosków.

Poziom I (1–5 p.)

Zdający:

- podjął rozważanie nad problemem, podał jedynie kilka faktów (niekoniecznie uporządkowanych) dotyczących dążeń Polaków do odzyskania niepodległości, na ogół bez wskazania związków między nimi, np. powstania narodowe – listopadowe i styczniowe, rozwój pracy organicznej i pracy u podstaw,
- poprawnie umieścił rozważania w czasie – od kongresu wiedeńskiego do wybuchu I wojny światowej.

Temat II

Przystosowanie czy opór? Scharakteryzuj i oceń postawy Polaków wobec władzy komunistycznej w latach 1945–1956.

Poziom IV (16–20 p.)

Zdający:

- przedstawił wszechstronnie problem, ukazując różne postawy Polaków wobec władzy komunistycznej,
- posługując się terminologią historyczną, wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych i ukazał różne ich aspekty: polityczne i ideologiczne, oraz powiązania między nimi,
- świadomie odniósł się do historiografii, zwrócił uwagę na różne stanowiska prezentowane przez historyków (np. Jerzego Eislera, Antoniego Dudka, Dariusza Jarosza, Pawła Machcewicza, Jana Żaryna),
- sformułował wnioski i podsumował rozważania.

Poziom III (11–15 p.)

Zdający:

- przedstawił zagadnienie w syntetycznej formie, dokonał trafnej i celowej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, posłużył się ze zrozumieniem terminologią historyczną,

- przedstawił zagadnienie w ujęciu dynamicznym; dostrzegł złożoność zjawisk historycznych, podjął próbę ukazania różnych ich aspektów, np. politycznych, ideologicznych, gospodarczych,
- zaproponował cezury wewnętrzne w opisywanym zagadnieniu, np. postawy społeczeństwa polskiego wobec władzy komunistycznej przed 1947 r. i po wyjeździe Stanisława Mikołajczyka z Polski,
- wykazał się znajomością takich postaci jak, np.: Stefan Wyszyński, Witold Pilecki, August Emil Fieldorf, Józef Cyrankiewicz, Władysław Gomułka,
- sformułował wnioski i podjął próbę oceny.

Poziom II (6–10 p.)

Zdający:

- przedstawił w ujęciu statycznym faktografię, która jest potrzebna do opracowania zagadnienia, uwzględniając nie tylko zbrojny opór przeciw władzy komunistycznej, ale także legalną opozycję i akceptację przemian gospodarczo-społecznych spowodowaną m.in. możliwością awansu społecznego oraz dostrzegając podporządkowanie sceny politycznej komunistom,
- właściwie określił ramy chronologiczne i zakres terytorialny zagadnienia,
- opisał niektóre przyczyny i skutki przedstawianego zagadnienia, np. konsekwencje klęski powstania warszawskiego dla kształtowania postaw Polaków wobec władzy komunistycznej,
- prawidłowo użył i zastosował terminologię historyczną, np. reforma rolna, Polskie Stronnictwo Ludowe, referendum ludowe, PZPR, Służba Polsce, Urząd Bezpieczeństwa, socrealizm,
- podjął próbę sformułowania wniosków.

Poziom I (1–5 p.)

Zdający:

- podjął rozważanie nad problemem, wskazując różne postawy społeczeństwa wobec przemian politycznych i społeczno-gospodarczych: zbrojny opór przeciw władzy komunistycznej (np. działalność WiN), aprobata przemian gospodarczych (np. industrializacja), udział społeczeństwa w odbudowie kraju po wojnie,
- poprawnie umieścił rozważania w czasie (od zakończenia II wojny światowej do transformacji w październiku 1956 r.) i w przestrzeni.

Przy przyznawaniu punktów na określonym poziomie w zadaniu rozszerzonej odpowiedzi egzaminator uwzględniał również poprawność językową i stylistyczną oraz estetykę pracy.